

ВПЛИВ ВІКУ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК В УМОВАХ ФОП «САГУН В.В.» НОВОДЕСЬКОГО РАЙОНУ

Д.О. Лях, студент, e-mail liaxdo0505@ukr.net

Науковий керівник – к.с.-г.н., доцент Кириченко В.А.

Миколаївський національний аграрний університет

Вивчено вплив віку на відтворювальні якості свиноматок. Встановлено, що зі збільшенням віку свиноматок у опоросах їх багатоплідність, маса поросят при народженні та жива маса гнізда поросят при народженні підвищувалась.

Ключові слова: свиноматки, вік, генотип, відтворювальні якості, багатоплідність.

Постановка проблеми. Цінні господарсько-корисні ознаки свиней гарантують їх перевагу у виробництві м'яса порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин. Тому не випадково що у країнах з розвиненим тваринництвом (Данія, ФРН, Нідерланди, Угорщина) зростання виробництва м'яса відбувається головним чином за рахунок інтенсивного розвитку свинарства. У цих країнах питома вага свинини в загальному виробництві м'яса становить понад 50%.

Завдяки своїм біологічним особливостям (скоростиглості, багатоплідності, високій енергії росту, всеїдності) свині значно переважають інші види тварин. Вони здатні перетворювати до 35% валової енергії корму в м'ясо та сало.

У структурі агропромислового виробництва свинарство займає одне із провідних місць в Україні та світі. Свинарство є однією з ефективних галузей тваринництва, яка забезпечує населення цінними продуктами харчування, такими як м'ясо, сало. Після забою свиней залишаються побічні продукти – шкури, щетина, кишки, кров тощо, які використовують як сировину для подальшої переробки. Цінним органічним добривом є гній свиней – за рік від

однієї тварини можна мати до 1 тони гною. Для свиней характерні скороспілість та багатоплідність, які дають можливість за короткий період отримати від них значно більше м'яса, ніж від інших видів сільськогосподарських тварин. Тому, не випадково свинарство вважають галуззю великих можливостей. Жир свиней має цінні харчові якості, містить усі незамінні жирні кислоти (лінолеву, ліноленову, арахідонову) і перетравлюється в організмі людини на 96-98%, що ставить його в один ряд із вершковим маслом. У середньому м'ясопереробні підприємства використовують 60-65% свинини для ковбасного і консервного виробництв, 10-15 – для виготовлення копченостей та 25-30% спрямовують на реалізацію у свіжому вигляді.

За останнє десятиліття попит на свинину виріс в десятках країн, через підвищення доходів і зростання споживання м'яса.

В останні два десятиліття поголів'я свиней у світі збільшилося на 13%, в ЄС – на шість відсотків, а в країнах СНД зменшилось на дві третини.

Україна має значний природний потенціал, завдяки чому спроможна не тільки забезпечити власні потреби в основних продуктах харчування рослинного і тваринного походження, а і стати експортером високоякісної, конкурентоздатної, біологічно чистої продукції.

Однак, впродовж останніх років в Україні відбувся катастрофічний занепад тваринництва в цілому і, зокрема, свинарства як однієї із основних складових галузі. Потрібно також відмітити, що більше половини свинини вирощується в індивідуальних господарствах.

Без чіткої державної політики в галузі свинарства та розуміння його значення для держави в цілому стабільний розвиток даної галузі є неможливим.

У народному господарстві України існує багато форм організації виробництва продукції свинарства від індивідуальних господарств до промислових комплексів з великою потужністю. Існування такого різноманіття організаційних форм ведення господарської діяльності вимагає використання різних технологічних підходів і різних технологій виробництва продукції свинарства.

Нині не існує більш важливої проблеми в народному господарстві України, ніж забезпечення продовольчої безпеки держави за рахунок насичення ринку високоякісною свининою власного виробництва. Вирішення цієї проблеми можливе не тільки за рахунок будівництва великих промислових комплексів, але й за рахунок інтенсивного виробництва свинини в фермерських та індивідуальних господарствах. Матеріально-технічна і селекційна база галузі свинарства за інтенсивного її використання дає змогу виробляти не менше 40% свинини у м'ясному балансі нашої держави.

На сьогодні в Україні використовуються вітчизняні та зарубіжні породи свиней. Більшість з них добре пристосована до місцевих умов годівлі, утримання, має високу продуктивність. Потрібно також розуміти, що збільшення виробництва свинини повинно відбуватись не стільки за рахунок збільшення кількості свиней, а за рахунок переведення свинарства на інтенсивну основу. В даний період для виробництва свинини використовуються в основному помісі та гібриди свиней, тому питанню відтворення свиней та веденню селекційної роботи приділяється значна увага.

Таким чином успішний розвиток галузі свинарства в конкретному господарстві не можливий без досконалої організація відтворення стада свиней.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У спеціальній науковій літературі [1, 2, 3] зустрічаємо ряд повідомлень про зв'язок рівня відтворювальних ознак свиноматок з їх віком. Зокрема дослідники [4] стверджують, що зі збільшенням віку свиноматок підвищується їх багатоплідність.

Постановка завдання. Метою нашої роботи було вивчити вплив віку свиноматок на їх відтворювальні якості.

Матеріали і методика Дослідження проводилися в умовах ФОП «Сагун В.В.» Новоодеського району Миколаївської області на тваринах великої білої породи.

У роботі були використані матеріали виробничого та зоотехнічного обліку на фермі. Біометричну обробку показників було проведено за допомогою ПЕОМ у програмному забезпеченні Microsoft Excel.

Результати досліджень. У своїй роботі нами були проведені дослідження впливу віку свиноматок у опоросах на їх багатоплідність (табл. 1, рис. 1).

Таблиця 1

Вплив віку свиноматок на їх багатоплідність, голів

Вік (у опоросах)	n	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
1	24	10,4 ± 0,47*	21,67
2	16	10,8 ± 0,59	21,58
3	14	10,8 ± 0,57	19,36
4	13	11,1 ± 0,61	19,04
5	8	11,2 ± 0,72	17,01
6	5	11,4 ± 0,85*	14,91

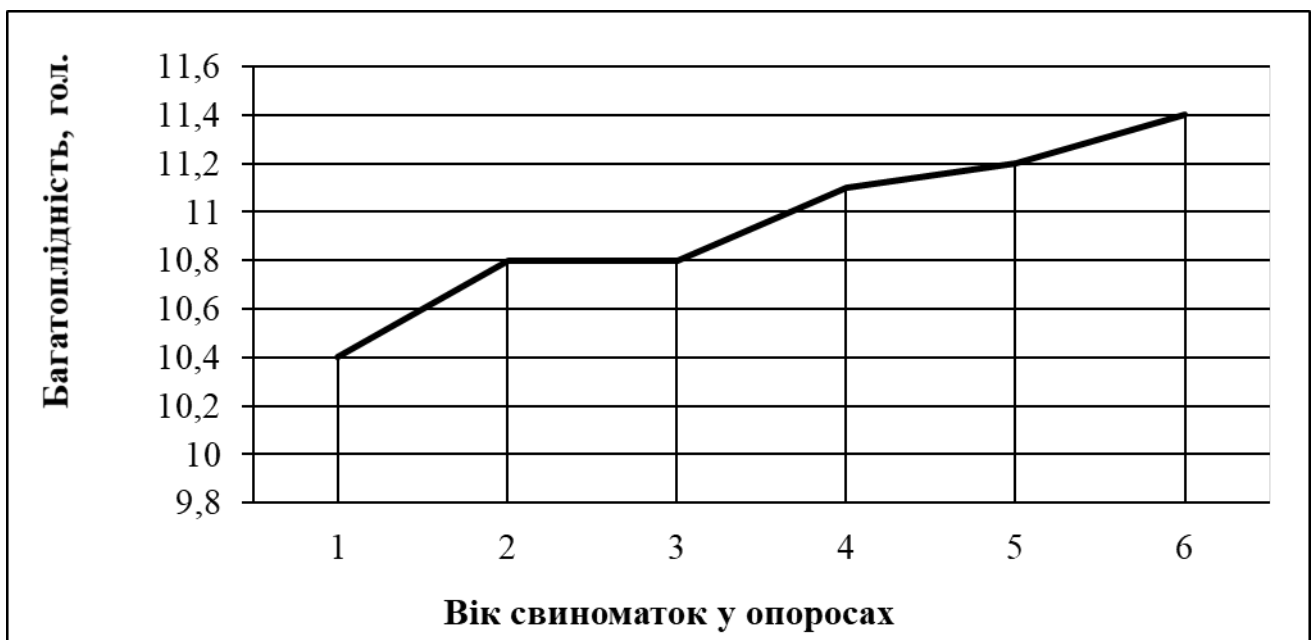

Рис.1. Вплив віку свиноматок на їх багатоплідність

Встановлено, що зі збільшенням віку свиноматок у опоросах їх багатоплідність також підвищувалась. Так, якщо при першому опоросі багатоплідність маток становила лише – $10,4 \pm 0,47$ поросят, то поступово збільшуючись з кожним опоросом до шостого опоросу сягнула свого максимуму – $11,4 \pm 0,85$ особин. Різниця між першим та шостим опоросами становила 1,0 голів поросят і була високовірогідною ($p < 0,05$).

Дослідження впливу віку свиноматок на масу одного поросяти при народженні (табл. 2, рис. 2), дозволило виявити чітко виражену тенденцію до збільшення живої маси поросят при народженні зі зростанням віку свиноматок.

Таблиця 2

Вплив віку свиноматок на масу одного поросеня при народженні, кг

Вік (у опоросах)	n	$\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$	Cv, %
1	24	$1,3 \pm 0,09$	33,20
2	16	$1,3 \pm 0,09$	26,81
3	14	$1,4 \pm 0,10$	25,75
4	13	$1,5 \pm 0,11$	25,40
5	8	$1,5 \pm 0,13$	22,93
6	5	$1,5 \pm 0,16$	21,33

Рис. 2. Вплив віку свиноматок на масу одного поросеня при народженні

Зокрема встановлено, що найменшу живу масу при народженні – 1,3 кг мали поросята отримані від маток з першим та другим опоросом, в подальшому поступово збільшуючись, даний показник досяг свого максимуму – 1,5 кг у старших за віком маток з четвертим – шостим опоросом.

Проведені нами дослідження впливу віку свиноматок на живу масу гнізда поросят при народженні (табл. 3, рис. 3) показали, що зі зростанням віку свиноматок підвищувалась жива маса гнізда поросят при народженні.

Таблиця 3

Вплив віку свиноматок на масу гнізда при народженні, кг

Вік (у опоросах)	n	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
1	24	13,5 ± 0,64	22,74
2	16	14,0 ± 0,65	17,98
3	14	15,1 ± 0,83	19,82
4	13	16,7 ± 0,92	19,08
5	8	16,8 ± 1,05	16,54
6	5	17,1 ± 1,17	13,68

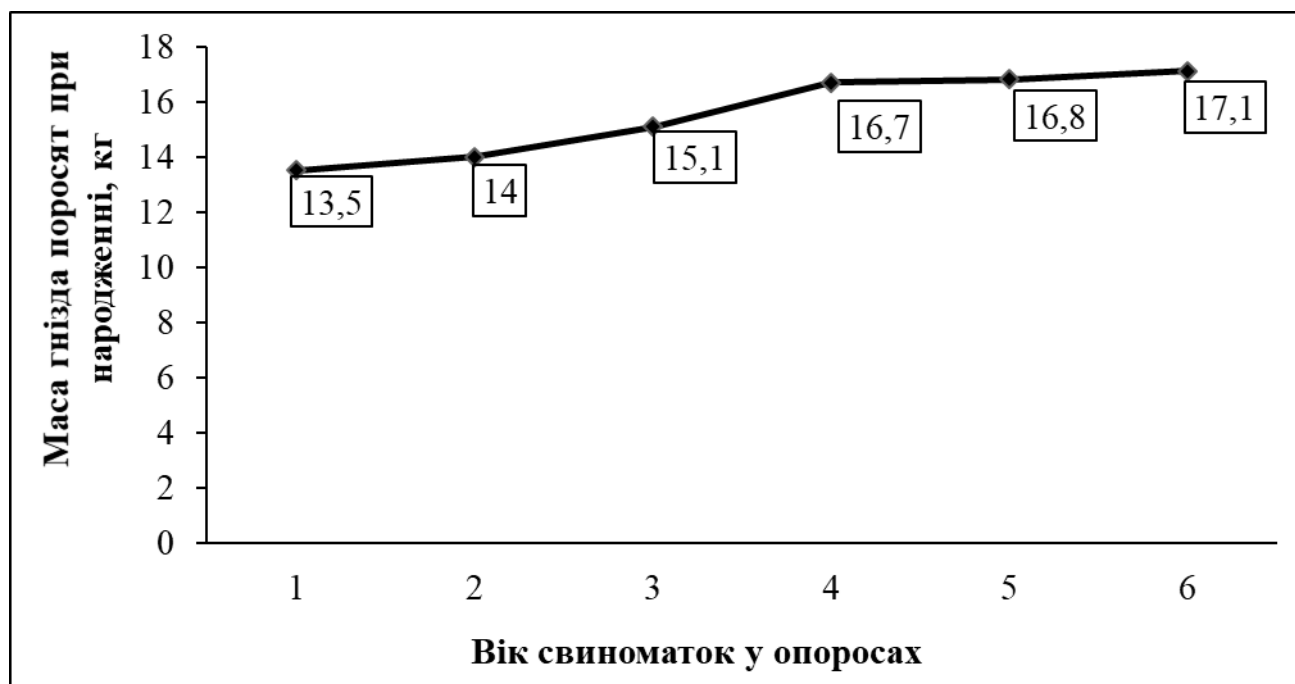

Рис. 3. Вплив віку свиноматок на масу гнізда при народженні

Так, найменша жива маса гнізда поросят при народженні була зафіксована у свиноматок з першим опоросом – $13,5 \pm 0,64$ кг, що було вірогідно ($p < 0,05$) на 3,6 кг менше в порівнянні з аналогічним показником у найстарших за віком маток з шостим опоросом у яких він досяг рівня – $17,1 \pm 1,17$ кг.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, одержані результати свідчать, що зі збільшенням віку свиноматок у опоросах їх багатоплідність, маса поросят при народженні та жива маса гнізда поросят при народженні підвищувалась.

Список використаних джерел

1. Герасимов В.І. Практикум із свинарства і технології виробництва свинини: навч. Посібник для підготовки бакалаврів в аграр. ВНЗ II – IV рівнів акредит. з напрямку «Зооінженерія» / За ред.В.І. Герасимова. – Вид. 2-е, перероб. та доп. – Харків: Еспада, 2003. – 321с.
2. Журавель М.П. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин / М.П. Журавель, В.М. Давиденко / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Слово, 2005. – 336 с.
3. Засуха Ю.В. Технологія виробництва продукції свинарства / Ю.В. Засуха, В.М. Негаєвич, М.П. Хоменко та ін. / За загальною редакцією Хоменко М.П. / Підручник. 2-е вид. – Вінниця.: Нова Книга, 2008. – 336 с.
4. Походня Г.С. Відтворна здатність та продуктивність свиней різних генотипів і методів розведення // Ефективне тваринництво. – 2011. – Вип. 4 – С. 33-36.